IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży

■ **PODKOMISJI STAŁEJ DO SPRAW JAKOŚCI KSZTAŁCENIA I WYCHOWANIA (NR 9)**

z dnia 28 września 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży

– podkomisji stałej do spraw jakości kształcenia i wychowania (nr 9)

28 września 2021 r.

Podkomisja stała do spraw jakości kształcenia i wychowania obradująca pod przewodnictwem poseł **Katarzyny Lubnauer (KO)**, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie Informacji Ministra Edukacji i Nauki na temat cyfryzacji obszaru edukacji.

W posiedzeniu udział wzięli: **Tomasz Kulasa** zastępca dyrektora Departamentu Programów Nauczania i Podręczników Ministerstwa Edukacji i Nauki wraz ze współpracownikami, **Dorota Twarowska** przewodnicząca Sekcji Wydawców Edukacyjnych Polskiej Izby Książki, **Maksymilian Henzel** i **Laura Kwoczała** przedstawiciele Partii Zieloni, **Anahita Razrei** specjalistka ds. Otwartej Edukacji i Rzecznictwa w Fundacji Centrum Cyfrowe.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Daria Grochowska**, **Krzysztof Kumor** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Dzień dobry państwu. Otwieram posiedzenie Podkomisji stałej do spraw jakości kształcenia i wychowania Komisji Edukacji i Młodzieży.

Proszę państwa, posłowie będą jeszcze dochodzić do nas w czasie posiedzenia, w związku z tym rozpoczynamy posiedzenie.

Porządek dzienny posiedzenia obejmuje: rozpatrzenie Informacji Ministra Edukacji i Nauki na temat cyfryzacji obszaru edukacji. Czy są jakieś uwagi do porządku dziennego posiedzenia? Nie słyszę. Stwierdzam, że porządek został przyjęty. Witam posłów oraz gości. Mam informację, że ministerstwo edukacji będzie reprezentował pan Tomasz Kulasa zastępca dyrektora Departamentu Programów Nauczania i Podręczników. Dobrze. W takim razie przystępujemy do realizacji porządku dziennego. Poproszę o przedstawienie informacji przez przedstawicieli Ministerstwa Edukacji i Nauki.

Zastępca dyrektora Departamentu Programów Nauczania i Podręczników Ministerstwa Edukacji i Nauki Tomasz Kulasa:

Dziękuję bardzo za pomoc. Dzień dobry państwu.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Trochę informatyki.

Zastępca dyrektora Departamentu Programów Nauczania i Podręczników MEiN Tomasz Kulasa:

Właśnie. Jeżeli państwo pozwolą, to może do informacji, którą państwu przekazaliśmy, dodałbym kilka bardziej szczegółowych danych i nie powtarzał już tego, co państwo otrzymali.

Może zacznę od tego, że działania związane z cyfryzacją obszaru edukacji obejmują cztery główne obszary. Pierwszy, to jest rozwijanie umiejętności cyfrowych nauczycieli i uczniów. Drugi, to jest wsparcie w doposażaniu w sprzęt i pomoce dydaktyczne. Trzeci obszar, to jest udostępnianie bezpłatnych materiałów edukacyjnych i narzędzi. Czwarty,

to są projekty związane ze wsparciem szeroko rozumianego funkcjonowania systemu oświaty i szkół. Jeżeli chodzi o projekty związane z rozwijaniem umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, to w materiale, który państwu przekazaliśmy, są one opisane, są tam opisane dwa takie duże projekty realizowane na poziomie centralnym, czyli projekt „Lekcja: Enter" to jest program skierowany do nauczycieli oraz kadry kierowniczej w ramach realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość. W ramach tych projektów na chwilę obecną przeszkolonych już zostało około 30 tys. nauczycieli.

Jeżeli chodzi o kolejne działania realizowane w ramach tej części, jest to grupa projektów, … akurat finansowany z Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa, czyli „Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej". Są to projekty skierowane przede wszystkim do nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej. Ich początek zbiegł się z wprowadzeniem nowej podstawy programowej zwłaszcza w zakresie edukacji informatycznej i informatyki, kiedy wprowadziliśmy oprogramowanie od klasy pierwszej. W ramach tych projektów, łącznie jest ich 65, przeszkolonych zostanie około 150 tys. z klas … I-III.

Dalej mamy ogólnopolski projekt Centrum Mistrzostwa Informatycznego … liczba nauczycieli objętych w ramach tego projektu, to jest około 10 tys., inne osoby dorosłe objęte wsparciem w ramach tego projektu, jest to około 3 tys. osób. Liczba uczniów objętych tym projektem, to jest około 15 tys. uczniów. Z naszych zebranych szacunkowych danych wynika, że w latach 2018-2021 w ramach różnych form doskonalenia zarówno na poziomie centralnym jak i regionalnym uczestniczyło około 580 tys. nauczycieli.

Jeżeli chodzi o kwestie związane z doposażaniem szkół w sprzęt i dostęp do internetu, to w ramach projektu Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej na chwilę obecną liczba szkół, które zawarły umowę z OSE, to jest już ponad 20,5 tys. W tym roku również jeszcze umożliwiamy szkołom przystąpienie do tego projektu. W samym 2021 r. już ponad 1400 szkół przystąpiło do projektu. W pełni z usług OSE korzysta około 18 tys. szkół, pozostałe szkoły mają zapewnione rozwiązania alternatywne, z których również korzystają.

Może jeszcze dodam, że w związku z przepisami, które są w ustawie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej, od 1 stycznia 2021 r. organ prowadzący ma zapewnić szkole dostęp do internetu o minimalnej przepustowości 100 Mb/s. Tutaj organ ma wybór albo przystępuje do OSE i ma w ramach OSE ten internet, albo ten dostęp zapewnia we własnym zakresie.

Szkoły, co do przystąpienia do OSE, również mają zapewnione spełnienie innego warunku, czyli zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa, jeżeli chodzi o dostęp do internetu na poziomie szkoły, ponieważ w ramach projektu OSE usługi bezpieczeństwa są w pakiecie usług dostarczanych razem z usługą. Jeżeli organ jest poza OSE, to zabezpieczenie musi zapewnić we własnym zakresie.

Realizowana jest też kolejna edycja programu „Aktywna tablica" na lata 2020-2024. W 2020 r., z danych, które posiadamy, wynika, że w programie wzięło ostatecznie udział ponad 2400 szkół. Rozdysponowaliśmy 34 mln 900 tys. zł. Zakupiono łącznie ponad 3,5 tys. różnego rodzaju pomocy dydaktycznych. Ze wstępnych wyliczeń za 2021 r., ponieważ jeszcze teraz trwa procedura weryfikacji wniosków i uruchamiania środków, wstępnie mamy, że będziemy przekazywać pieniądze w kwocie ponad 69 mln zł dla około 3 tys. szkół. Druga edycja „Aktywnej tablicy" jest rozbudowana w stosunku do pierwszej, ponieważ oprócz tego sprzętu typu laptopy czy zestaw dla nauczyciela do prowadzenia zajęć z sali lekcyjnej w formie zdalnej, jest również moduł związany ze wsparciem uczniów ze specjalnymi potrzebami. Tutaj to wsparcie finansowe jest większe niż to normalne, ponieważ normalnie szkoły mogą wnioskować o 14 tys. zł, a dla uczniów ze specjalnymi potrzebami szkoła może wnioskować do 35 tys. zł, a dla specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych nawet do 100 tys. zł – tutaj chodzi o uczniów niewidomych.

Kolejnym działaniem, o którym chciałem właśnie wspomnieć, to są działania związane ze wsparciem środków z małego funkcjonowania systemu oświaty. Tutaj mamy działania, które zapewnia Centrum Informatyczne Edukacji, czyli jednostka, która obsługuje ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w zakresie projektów informatycznych – tutaj przede wszystkim mówimy o Systemie Informacji Oświatowej. SIO obsługuje ponad 80 tys. placówek i jest w SIO zarejestrowanych ponad

8 mln uczniów i ponad 800 tys. nauczycieli. Oprócz projektu SIO, to jest również Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych, Krajowy System Danych Oświatowych, w tym właśnie jest strefa pracownika, baza wypoczynku, Centralny Rejestr Orzeczeń Dyscyplinarnych, aplikacja otwierająca prezentację podręczników do użytku szkolnego. Również obsługujemy elektronicznie projekt Poznaj Polskę, projekt Badania losów absolwentów. Rozwijamy również projekt mLegitymacji. Budowany jest prototyp egzaminów online i testów diagnostycznych, także za pomocą rozwiązań informatycznych prowadzimy analizę gromadzonych danych dla wszystkich szczebli zarządzania oświatą, m.in. dostępna jest w internecie mapa z wynikami egzaminów zewnętrznych.

Dalsze plany rozwoju, to jest m.in. właśnie rozbudowa Krajowego Systemu Danych Oświatowych. Prowadzenie e-deklaracji maturalnej, już jest dostępna możliwość właśnie wprowadzania deklaracji przez ucznia, nie przez sekretariat szkoły, teraz już uczniowie samodzielnie mogą składać deklaracje związane z egzaminem maturalnym.

Planujemy również wsparcie procesu rekrutacji w ramach prowadzonych działań, jak również zaplanowaliśmy projekty związane z e-świadectwami i z rozwojem Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych, gdzie chcemy dodać dodatkowe dane do tego rejestru, który jest dostępny, żeby nie tylko były te dane związane z siedzibą szkoły, z takimi podstawowymi informacjami, ale również była możliwość zamieszczania statystyk dotyczących wyników egzaminów zewnętrznych. W takim największym skrócie, to te dodatkowe informacje, które chcieliśmy dodać. Dziękuję bardzo.

Przepraszam, pani przewodnicząca, zapomniałem, że jeszcze chciałem powiedzieć, że właśnie w ramach udostępniania uczniom i nauczycielom bezpłatnych narzędzi i materiałów, chciałem jeszcze państwu pokazać właśnie Zintegrowaną Platformę Edukacyjną. Jest to narzędzie, które już systematycznie rozwijamy od 2019 r. We wrześniu tego roku miała miejsce, znaczy odświeżaliśmy szatę graficzną na podstawie właśnie testu użytkownika. Obecnie ona wygląda w ten sposób, na platformie odwzorowana jest struktura szkół, klas i oddziałów w szkołach. Dane oparte są na systemie informacji oświatowej, więc każdy nauczyciel i uczeń, który rozpoczyna pracę na platformie, ma już na wejściu gotowe środowisko, np. nauczyciel od razu dostaje dostęp do wszystkich uczniów z którymi pracuje. Oczywiście też może sobie tworzyć własne grupy, może też prowadzić nauczanie indywidualne, znaczy bardziej zindywidualizowane.

Jeżeli chodzi o platformę, to oprócz uczniów i nauczycieli na platformie mogą sobie stworzyć konto także pozostali użytkownicy i wykorzystywać jej funkcjonalności. Ponieważ dostęp do materiałów na platformie jest bezpłatny dla wszystkich i nie wymaga logowania.

Widok nauczyciela, podstawowe funkcje, to są: możliwość tworzenia materiałów, udostępnianie materiałów, planowanie zajęć. Jeżeli chodzi o tworzenie materiałów, to wszystkie materiały zamieszczone na platformie są na otwartych licencjach. Można je modyfikować i nauczyciel może na bazie takiego e-materiału stworzyć własny materiał, dopasować go do potrzeb klasy, grupy uczniów czy nawet pojedynczego ucznia i z uczniem na tym materiale pracować. Oprócz kreatora materiałów, nauczyciel ma możliwość udostępnienia tych materiałów, może to zrobić w czasie lekcji, czy przed lekcją, czy nawet z domu. Może udostępniać zarówno do użytku zalogowanych i niezalogowanych. Czyli np. jeżeli idzie na zastępstwo, to może za pomocą prostego kodu udostępnić uczniom, z którymi pracuje, taki materiał. Za pomocą kalendarza nauczyciel może planować sobie zajęcia, również z wykorzystaniem obrazu i dźwięku.

Oprócz tego, tak jeszcze powiem, że w platformę wbudowany jest komunikator, który umożliwia wymianę tekstową informacji, jak również wymianę plików, nagrań wideo, bądź nagrań dźwiękowych. Dostępna jest również już aplikacja mobilna na telefony, na razie system Android, ale będzie również dostępna na iOS. Jeżeli państwo mają taką ochotę, to już można ją sobie pobrać ze sklepu i zobaczyć, jak ona wygląda. Za pomocą aplikacji można również korzystać z materiałów offline, co jest dla nas bardzo istotne, ponieważ nauczyciel i uczeń będąc w szkole może sobie pobrać materiały do pracy i pracować z nimi np. w domu bez konieczności dostępu do internetu, a potem w momencie podłączenia do sieci uaktualnić czy przesłać nauczycielowi wyniki swojej pracy.

Jeżeli chodzi o materiały dostępne na platformie, to w sumie obecnie mamy około 30 tys., z tego ponad 10 tys. to są materiały interaktywne. Na platformę przenieśliśmy materiały ze Scholarisa. Staramy się również w ramach platformy integrować zasoby z pozostałych portali, gdzie znajdują się materiały dla uczniów i nauczycieli. Na platformie dostępne są materiały dla uczniów ze specjalnymi potrzebami do wychowania, do profilaktyki. Udostępniamy również materiały innych podmiotów, zewnętrznych instytucji. Obecnie współpracujemy też m.in. z Polską Izbą Książki nad pilotażem w ramach, którego na platformie będzie dostępna informacja o podręcznikach wydawców związanych z danym przedmiotem.

Może jeszcze tylko pokażę, że w ramach platformy uczeń i nauczyciel mają możliwość oprócz tego, że pracy, jako narzędzia do prowadzenia zajęć, wyszukiwania sobie materiałów zarówno po przedmiotach, jak i po podstawie programowej, również po słowie kluczowym, mają możliwość wchodzenia do materiałów … jest to laboratorium, gdzie można przeprowadzić doświadczenia, to są różnego rodzaju grafiki interaktywne. Tak w skrócie to chyba już wszystko, co chciałem powiedzieć.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Dziękuję bardzo za tę prezentację. Otwieram dyskusję. Kto jeszcze z posłów na razie chciałby zabrać głos? Na razie nie widzę zgłoszeń. Sama też się zgłaszam do głosu.

Chciałam zadać kilka pytań, pierwsze słyszymy o aplikacji mobilnej, pobrałabym sobie chętnie, ale akurat mam system iOS, w związku z tym się nie uda. Chciałabym się spytać, czy również jest podręcznik w tej wersji z tej aplikacji, bo kiedyś podręczniki miały być dostępne również w wersji mobilnej. Miały być również dostępne, taki był program jeszcze poprzedników, żeby były również dostępne offline, czyli w sytuacji ograniczonego dostępu do internetu, jeżeli pobierze się dany tekst, to żeby można było z niego korzystać również offline. Chciałam się spytać, jak to funkcjonuje, czy ta zintegrowana platforma również zawiera e-podręczniki wraz z możliwością korzystania offline?

Kolejna kwestia, czy jest wymóg do wszystkich podręczników tego, żeby miały wersję cyfrową? Czyli, żeby dzieciom np. oszczędzić noszenia, żeby mogły korzystać z tego samego tekstu, w jakimś oczywiście okresie korzystania z podręcznika również w wersji cyfrowej. Uważam, że powinien to być element zatwierdzania podręczników – konieczność posiadania również wersji cyfrowej.

Chciałam się też dowiedzieć, jak wygląda w tej chwili stan z informatykami. Na ile w polskich szkołach nie brakuje tych informatyków? Szczególnie informatyków o takim wykształceniu, nazwałabym to pełnym, a nie informatyków, którzy, że jest to przedmiot, którego uczyli się na jakichś zajęciach, na podyplomowych studiach. Oczywiście pozostawiając cały szacunek do takich studiów, musimy przyjąć, że przynajmniej część uczniów, jeżeli ma się rozwijać informatycznie, a często jest niestety lepsza od nauczyciela, w związku z tym potrzebuje nauczycieli mistrzów, szczególnie na poziomie szkół średnich.

Kolejne pytanie, to jest o programie typu e-tornister. Kilka gmin, powiatów wprowadza tego typu programy w postaci pilotażowej. Chciałam się spytać, czy macie jakiekolwiek dane dotyczące, jak to wygląda w skali kraju i czy jest jakiś program ministerstwa na podobny program? Przypomnę, że e-tornister, to jest program polegający na zaopatrzeniu ucznia w tablet, z pełnym oprogramowaniem wspólnym dla całej szkoły, zatem umożliwiający wspólne działania dydaktyczne, jak i również w podręczniki, które są elementem tego pakietu. Dzięki czemu, po pierwsze, zmniejszamy znowu obciążenie. Po drugie, następuje silna informatyzacja, bym powiedziała, środowiska i to nie tylko społeczności szkolnej, ale również likwiduje to wykluczenie często w rodzinach. Czy tego typu programy są realizowane i czy są pomysły na to, żeby je rozszerzać również nie tylko tam, gdzie one są pilotażem samorządowym? To chyba komplet.

Czy jeszcze ktoś? Tak, pani poseł Krystyna Szumilas, udzielam głosu.

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Dziękuję. Przede wszystkim na samym początku taka uwaga techniczna, bo temat dotyczący cyfryzacji obszaru edukacji, o ile pamiętam, pani przewodnicząca może mnie tutaj poprawić, jeżeli się mylę, ale ten temat został zgłoszony przez ministra edukacji

do Komisji jako temat ważny, jako temat, którym powinniśmy się jako posłowie zająć. Była to prośba ministra, ministerstwa. Trochę dziwi mnie to, ale już przyzwyczailiśmy się do tego, że nie ma pana ministra, ale dobrze by było, gdyby temat, który został zgłoszony przez ministerstwo, jednak był poważnie przez ministerstwo traktowany i taki jest zwyczaj, że prezentowany przez ministra lub któregoś z wiceministrów. Z pełnym szacunkiem do kompetencji pana wicedyrektora, ale nie jesteśmy tutaj w parlamencie nowicjuszami i wiemy, że taki savoir-vivre parlamentarny wymaga tego, żebyśmy się wzajemnie dobrze traktowali. Jeżeli to jest temat dla ministra, dobrze by było, żeby był przez ministra lub któregoś z wiceministrów prezentowany.

W tej chwili mamy taką sytuację, że na szczęście dzieci uczą się stacjonarnie, ale rodzice drżą, nauczyciele drżą, my też jako osoby zajmujące się edukacją martwimy się o to, czy będzie znowu taki moment, w którym trzeba będzie zamknąć szkoły. Oby takiego momentu nie było.

Ponieważ rozmawiamy o cyfryzacji, to chciałam zapytać o konkrety. Chciałam zapytać, jak ministerstwo po tych wszystkich działaniach, które pan w bardzo skrótowy sposób przedstawił, ocenia przygotowanie szkół do pracy w warunkach pandemii, nauki zdalnej, nauki hybrydowej? Czy państwo, jako ministerstwo, monitorujecie to, co dzieje się faktycznie w szkołach? Ponieważ materiał, który pan przedstawił, to jest materiał mówiący o tym, co ministerstwo robi. W tym materiale, to jest fajnie, 10 tys. nauczycieli zostało przeszkolonych w takim a takim programie, ale nauczycieli mamy 600 tys. Pytanie jest takie, jak te wasze działania, które tutaj zostały opisane, jakie efekty faktycznie dają w szkołach? Jak państwo oceniacie dostęp do internetu w małej wiejskiej szkole, wykorzystanie sprzętu do nauczania zdalnego w średnim miasteczku, które akurat jest w tej białej plamie? Jak państwo oceniacie to, co już dało się zrobić w szkołach? Jakie są potrzeby, żeby rzeczywiście spokojnie myśleć, w miarę spokojnie myśleć o takiej sytuacji, że szkoły musiałyby zostać zamknięte, a uczniowie jednak nie byli odcięci od edukacji? Jest to jakby jeden ważny temat, ważny blok problemów, o których powinniśmy rozmawiać nie na poziomie, że tylu i tylu nauczycieli zostało przeszkolonych, tylko tak i tak dzieje się to w szkołach.

Drugi ważny temat związany z cyfryzacją i z tym o czym pan mówił, to jest temat wykorzystania tego, co nam daje nowoczesna technologia w procesie nauczania. Wykorzystanie tego w procesie nauczania, nie tylko tego zdalnego, ale na zwykłej, normalnej lekcji w szkole, na lekcji języka polskiego, lekcji fizyki, lekcji chemii czy lekcji historii, czy państwo prowadzicie takie badania, które pokazałyby, jak właśnie wykorzystanie sprzętu, możliwości nowoczesnych technologii w lekcji wpływa na proces kształcenia? W jakim zakresie, w jakiej ilości szkół, na ilu lekcjach to jest wykorzystywane? Czy rzeczywiście platforma, którą pan prezentował, jest użyteczna dla nauczycieli, rodziców, uczniów? Ilu nauczycieli i uczniów korzysta z tej platformy? Już nie mówię o podręcznikach, bo tutaj to pytanie już padło. Czyli cały ten blok zagadnień związanych z tym, w jaki sposób te możliwości, które wynikają z doprowadzenia do szkoły internetu czy zakupienia sprzętu, bo to, czy to jest, to było jakby zawarte w tym pierwszym pytaniu. Te zagadnienia by mnie interesowały.

Mówił pan również o lekcjach informatyki, o zwiększeniu liczby godzin. Dzisiaj na Twitterze znalazłam taką informację, mówiącą o tym, ile jest godzin informatyki w całym cyklu kształcenia, ile godzin religii. Nie będę tego porównywać, ale tak na to patrzą nauczyciele, tak na to patrzą rodzice. Pytanie moje jest takie, czy prowadzicie badania, czy macie informacje, jakie są efekty tego kształcenia informatycznego w szkole? Jak lekcje informatyki wpływają na umiejętności uczniów, wykorzystania tej wiedzy w codziennym życiu? Czy te lekcje informatyki, czy podstawa programowa z informatyki, czy dostęp do sprzętu, czy kadra, o którą już pytała pani przewodnicząca Lubnauer, jest wystarczająca, żeby rzeczywiście te godziny były efektywnie wykorzystane i żeby był efekt w postaci rzeczywistych umiejętności ucznia?

Wiem, że to są pytania bardzo przekrojowe, ale po to, to wszystko robimy, żeby właśnie na takie pytania potrafić sobie odpowiedzieć i te pytania są też u podstaw w ogóle wszelkiego działania. Nie będę w tej chwili pytać o to, ile szkół jeszcze nie ma doprowadzonego internetu, czy państwo zbieraliście dane dotyczące tego, jakiego i ile sprzętu

potrzebują szkoły, żeby realizować proces dydaktyczny zgodnie z podstawą programową i z możliwością dostępu do sprzętu. Nie będę o to pytać, ale powiem, że ostatnio prezentowany przez ministra program dotyczący doposażenia szkół, na konferencji prasowej usłyszeliśmy, że będą kupowane drukarki 3D. Natomiast kiedy się popatrzyło na załączniki, to tam było podstawowe wyposażenie np. szkoły zawodowej w narzędzia, stół, tego typu rzeczy, sprzęt komputerowy tam był tylko taką minimalną częścią tego projektu. Pytanie jest takie, czy państwo już uznaliście, że szkoły są dobrze wyposażone i teraz już tylko te, które nie zdążyły zakupić sprzętu potrzebują takiego wsparcia? Czy po prostu nie ma możliwości stworzenia takiego programu, który byłby nakierowany tylko i wyłącznie właśnie na doposażenie szkół w sprzęt komputerowy i to wszystko co się z tym sprzętem kojarzy? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Czy ktoś z posłów jeszcze chciałby się zgłosić do głosu? W takim razie proszę pana posła.

Poseł Władysław Kurowski (PiS):

Poseł Władysław Kurowski. Pani przewodnicząca, szanowni państwo, w pierwszej kolejności chciałem podziękować panu dyrektorowi za przygotowanie takiego zwięzłego materiału, który pozwala nam zobaczyć, ile różnych działań jest prowadzonych przez ministerstwo w zakresie cyfryzacji i informatyzacji szkół. Oczywiście na co dzień dowiadujemy się o różnych działaniach, natomiast w tej chwili mamy to przedstawione w jednym materiale. Pamiętam, kilkanaście lat temu pewnie takim ważnym wspomaganiem samorządów były pracownie informatyczne, które były przekazywane do szkół, ale to było jedno z niewielu narzędzi, które wspomagało w ten czas samorządy. Co prawda, trzeba powiedzieć, bardzo potrzebne na tamten czas. Natomiast w porównaniu z tym co dzisiaj widzimy z ilością tych zadań i działań, które są przedstawione w tym materiale, to w ten czas, to była naprawdę niewielka sprawa. Dziękuję bardzo.

Chcę faktycznie powiedzieć, że są możliwości. Natomiast oczywiście, wykorzystanie tych możliwości jest zależne również od tego, w jaki sposób dyrektor szkoły kieruje całym procesem dydaktyczno-wychowawczym, jak również od tego, w jaki sposób nauczyciele są przygotowani do tego wykorzystywania wszystkich narzędzi, które są dostępne w tej chwili na rynku.

Zadam to pytanie, którego pani poseł Szumilas nie chciała zadać, co do doprowadzenia szerokopasmowego internetu do szkół w Polsce. Czy są jeszcze takie obszary w Polsce, gdzie ten internet nie dotarł? Ponieważ myślę, że to jest jakby rzecz podstawowa, żeby cała młodzież, wszystkie dzieci mogły w porównywalny sposób korzystać z tego co dzisiaj już mamy dostępne na rynku. Faktycznie Zintegrowana Platforma Edukacyjna jest takim fajnym narzędziem, tylko pytanie jest takie, na ile dzisiaj nauczyciele są przygotowani do tego, aby z tej Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej mogli we właściwy sposób wykorzystać wszystkie możliwości, które są przez platformę serwowane. Chyba na razie tyle. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z gości chciałby zabrać głos? Jeżeli ktoś z gości by się zgłaszał, to chciałabym równocześnie prosić państwa o przedstawienie się. Nie widzę pytań ze strony gości. W takim razie prosiłabym ministerstwo, żeby odpowiedziało na wszystkie wątpliwości i pytania.

Zastępca dyrektora Departamentu Programów Nauczania i Podręczników MEiN Tomasz Kulasa:

Dziękuję. Postaram się odpowiedzieć na to, co udało mi się wynotować i na co mam dzisiaj informacje. Jeżeli nie będziemy w stanie jakichś informacji państwu przekazać, to postaramy się zebrać te dane i przekazać w późniejszym terminie.

Zacznę może od platformy, to co państwu dzisiaj pokazywałem, czyli Zintegrowaną Platformę Edukacyjną, to jest dawna platforma podręczniki.pl. Zmieniliśmy adres m. in. dlatego, żeby platforma bardziej się kojarzyła z narzędziem do pracy, a nie tylko z repozytorium materiału. Na tej platformie są wszystkie materiały wytworzone jeszcze w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Wtedy wytworzone podręczniki,

które również są dostępne tutaj w całości, zostały przez nas rozszyte, zaktualizowane i są dostępne jako pojedyncze materiały do wykorzystania przez nauczyciela.

Również aplikacja mobilna, o której państwu mówiłem, umożliwia pracę offline, czyli można sobie pobrać materiały i pracować właśnie na tych materiałach bez dostępu do internetu.

Jeżeli chodzi o cyfrowe odzwierciedlenia, to od 1 stycznia tego roku wszystkie podręczniki dopuszczone do użytku szkolnego mają również posiadać cyfrowe odzwierciedlenie i tak się w tej chwili dzieje.

Główny specjalista w Departamencie Programów Nauczania i Podręczników Ministerstwa Edukacji i Nauki Justyna John:

2020 r.

Zastępca dyrektora Departamentu Programów Nauczania i Podręczników MEiN Tomasz Kulasa:

2020 r., przepraszam bardzo. Dziękuję za sprostowanie.

Jeżeli chodzi o informatyków, to mamy możliwość zbierania takich danych, w ramach Systemu Informacji Oświatowej, m.in. widząc potrzebę wsparcia właśnie nauczycieli informatyki w prowadzeniu zajęć, czy jeżeli chodzi o zdobycie nowych kwalifikacji, to właśnie w chwili obecnej rozmawiamy z uczelniami w celu uruchomienia studiów podyplomowych kwalifikacyjnych dla nauczycieli informatyki, a również doszkalających dla nauczycieli informatyki. Proces uruchamiania studiów podyplomowych został przerwany przez pandemię, ponieważ zaczęliśmy rozmowy przed wybuchem pandemii.

Jeżeli chodzi o programy typu e-tornister, to właśnie nasza platforma edukacyjna jest odpowiedzialna za tego typu programy. Ponieważ materiały na niej zawarte są zgodne z podstawą programową, wypełniają tę podstawę programową i do 2023 r. będziemy mieć całość podstawy programowej pokrytą e-materiałami. Są one bezpłatne dla ucznia, dostępne z każdego urządzenia, w dowolnym miejscu, pod warunkiem dostępu do internetu, ale dzięki aplikacji to już teraz również można pracować bez dostępu do internetu.

Oprócz materiałów na platformie, oprócz platformy jako narzędzia do prowadzenia zajęć, na platformie również już odbywają się szkolenia dla nauczycieli, więc także ten moduł został dodany.

Jeśli chodzi o przygotowanie szkół do pracy w okresie pandemii, to naszym zdaniem, ten okres pandemii sprawił, że umiejętności cyfrowe nauczycieli znacznie wzrosły. Dzięki monitorowaniu raportów, które w okresie pandemii się ukazywały, widzieliśmy też potrzeby nauczycieli i ewentualne obszary, w których jeszcze należy się dla nich wsparcie. Dlatego też nasze działania, które planowaliśmy m.in. w ramach przyszłej perspektywy bilansowej, ale i też obecnie realizowane, są nakierowane właśnie bardziej na wsparcie metodyczne nauczycieli. Już nie takie rozwijanie podstawowych umiejętności cyfrowych, ponieważ tutaj w tym zakresie potrzeby nauczycieli są mniejsze, bardziej właśnie nam zależy na rozwoju umiejętności metodycznych nauczycieli, po to, aby oni właściwie i w sposób uzasadniony używali narzędzi cyfrowych i pracowali z uczniami.

Jeżeli chodzi o wsparcie rozwoju umiejętności cyfrowych nauczycieli, to tak jak wspomniałem, to są nie tylko te nasze szkolenia, realizowane na poziomie centralnym, ale z szacunkowych danych, jakie zebraliśmy w czerwcu tego roku wynika, że w okresie 2018-2021 ponad 580 tys. nauczycieli uczestniczyło w różnych formach doskonalenia z obszaru umiejętności cyfrowych.

Natomiast jeżeli chodzi o dostęp do internetu, to właśnie już wspominałem o tym, że nadal jest rozwijany projekt OSE, on nie jest zamknięty, więc szkoły mogą nadal przystępować. I tutaj organ prowadzący ma wybór, albo przystępuje do OSE i ma w pakiecie usługi internetu i usługi bezpieczeństwa, albo wtedy stara się we władnym zakresie zapewniać ten dostęp. Projekt OSE powstał również z myślą o tych obszarach, gdzie dostęp do internetu jest utrudniony, gdzie np. komercyjnym operatorom telekomunikacyjnym nie opłaca się docierać do tych obszarów, dlatego operator OSE również w szkołach na tych terenach stara się dostarczać internet.

Jeżeli chodzi o potrzebę nauczycieli, tutaj są właśnie te dwa główne obszary, to jest doskonalenie umiejętności i doposażenie w sprzęt. Jeżeli chodzi o udoskonalenie umie-

jętności i doposażenie, to korzystamy już z realizowanych badań albo w trakcie m. in. realizowanych. Jeszcze, jeśli chodzi o rozwój platformy, to w 2017 r. było badanie śródokresowe Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój i właśnie m.in. wnioski z tego badania służyły do przygotowania i rozwijania projektu Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.

Jeżeli chodzi o umiejętności nauczycieli, też takim elementem monitorującym, ewaluacyjnym jest nasz rządowy program „Aktywna tablica", w ramach którego prowadzimy ewaluację. Między innymi wyniki ewaluacji tego programu pozwoliły przygotować kolejną edycję, w której dodaliśmy moduł, jeżeli chodzi o uczniów ze specjalnymi potrzebami, czy ten moduł właśnie, czy doposażenie szkół w laptopy, czy zestawy dla nauczycieli do prowadzenia zajęć z sali lekcyjnej w sposób zdalny.

Jeżeli chodzi o kolejną kwestię, to zależy nam na tym, aby umiejętności cyfrowe w szkole były rozwijane nie tylko na informatyce. Informatyka to jest przedmiot dla rozwijania umiejętności tych bardziej zaawansowanych. Natomiast takie ogólne umiejętności cyfrowe powinny być rozwijane w różnych przedmiotach, czyli np. na języku polskim, matematyce, biologii. Przy czym zależy nam też na tym, aby wykorzystanie narzędzi cyfrowych było uzasadnione metodycznie i odbywało się w sposób naturalny. Czyli, żeby narzędzia były wtedy wprowadzane, kiedy praktycznie jest to potrzebne, jest to uzasadnione i przyczyni się do skuteczniejszego zrealizowania danych zajęć. Dlatego też zależy nam na tym, aby oferować nauczycielom odpowiednie szkolenia z tym związane.

Zarówno w „Lekcji: Enter", jak i w tych, które realizują ORE, czy w projektach regionalnych ten element związany z właściwym używaniem narzędzi cyfrowych, z umiejętnością wybrania właściwego narzędzia jest obecny w każdym ze szkoleń, to jest element związany z bezpieczeństwem w sieci, element związany chociażby z prawami autorskimi, umiejętnością wykorzystywania materiałów dostępnych w sieci.

Jeżeli chodzi właśnie o umiejętność wykorzystywania platformy i o popularyzację naszego narzędzia, podkreślę, które nie jest obowiązkowe dla szkół, szkoły mogą korzystać z naszego narzędzia, mogą korzystać też z tego z czego dotychczas korzystały. Jednak jeżeli chodzi o popularyzację platformy, to oprócz kampanii informacyjnych, w każdym szkoleniu czy działaniu, które realizujemy, platforma jest umieszczona m.in. w ramach „Lekcji: Enter". Z obowiązkowych dwóch scenariuszy zajęć, które nauczyciel ma przeprowadzić, jedne muszą być z wykorzystaniem platformy lub jej zasobów. Tak samo projekt, który realizuje obecnie ORE, wspierający nauczycieli też jest realizowany nie tylko z wykorzystaniem platformy, ale poprzez platformę również w naszych konkursach, które ogłaszamy dla nauczycieli jest osadzona platforma i jest wykorzystywana, np. nauczyciele przygotowują prace z wykorzystaniem platformy lub jej zasobu.

Jeżeli chodzi o internet w gospodarstwach domowych, to tutaj skupiamy się przede wszystkim na zapewnieniu dostępu do internetu w szkołach, jest to projekt OSE, ale KPRM prowadzi również działania, w ramach których podłączane są do internetu gospodarstwa domowe, i w miarę możliwości te białe plamy są uzupełniane.

Została też poruszona kwestia Laboratoriów Przyszłości. Jest to program, w ramach którego będzie możliwość zakupu wyposażenia zarówno takiego podstawowego, które będzie można wykorzystać np. na zajęciach techniki jak, i bardziej zaawansowanego. Tam też są narzędzia czy wyposażenie związane z robotyką, czy, tak jak pani poseł wspomniała, z drukarkami 3D. Zależy nam w ramach tego programu, by sprzęt zakupiony w ramach programu był wykorzystywany nie tylko na zajęciach obowiązkowych, ale i też na zajęciach pozalekcyjnych. Nie musi to być tylko na technice, bo zależy nam na tym, żeby rozwijać zarówno umiejętności manualne dzieci niezbędne w takim codziennym życiu, czy w takim przygotowaniu, jakby w podstawach, można powiedzieć, rozwoju zawodowego, ale też te bardziej zaawansowane związane chociażby z robotyką.

Natomiast, jeżeli chodzi o plany, to Laboratoria Przyszłości nie są jedynym programem związanym z doposażaniem szkół, realizowanym na poziomie centralnym, ponieważ dalej kontynuowana jest „Aktywna tablica". Zaplanowaliśmy działania związane z doposażaniem szkół w sprzęt również w ramach Krajowego Planu Odbudowy, i tutaj, jeżeli chodzi o komputery przenośne dla nauczycieli, chcemy osiągnąć właśnie cel, w ramach którego każdy nauczyciel będzie miał dostęp do służbowego laptopa. Chcemy uzyskać

też pewien standard wyposażenia na poziomie szkół, jeżeli chodzi o uczniów w klasie, żeby mniej więcej jeden komputer przypadał na trzech uczniów w klasie, co pozwoli już efektywnie prowadzić chociażby zajęcia w grupach. Oprócz tego planujemy, aby wesprzeć rozwój infrastruktury sieciowej na terenie szkoły, z tym, żeby ten internet oferowany w ramach OSE mógł być skuteczniej wykorzystany.

W ramach choćby toczącego się równolegle projektu Szkoła dla Innowatora też są tam działania, które dzięki dokumentacji otrzymanej z tego projektu, pozwolą na odpowiednią aranżację przestrzeni szkolnej, jeżeli chodzi o bardziej przyjazne uczniom i skuteczniejsze prowadzenie czy uczenie się, a nie tylko nauczanie.

Odpowiadając jeszcze na pytania pana posła, to podejmujemy poprzez platformę, tak jak wspomniałem, różne działania, znaczy wykorzystywanie platformy jest osadzone zarówno w projektach szkoleniowych, jak i w naszych konkursach, które ogłaszamy dla uczniów. Jak chociażby ostatnio konkurs związany właśnie z tym planem, z Cyprianem Kamilem Norwidem czy konkurs, który realizowaliśmy „Kierunek innowacja".

Oprócz tego staramy się prowadzić kampanie informacyjne i promocyjne. Jedna kampania była już realizowana. Pod koniec 2020 r. planujemy również następną, w ramach której będziemy promować i informować o ZPE.

Tutaj jeszcze może wspomnę, że w ramach przyszłej perspektywy planujemy m.in. projekty związane ze wsparciem nauczycieli, jeżeli chodzi o wykorzystywanie i rozwój sztucznej inteligencji. Wiem, że ministerstwo rozwoju też rozpoczęło pilotaż z tym związany. Przyglądamy się właśnie realizacji tego pilotażu i na pewno wnioski z tego pilotażu posłużą nam do zaplanowania naszego projektu. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Dziękuję bardzo. Chciałam powiedzieć, że mamy kworum. Natomiast widzę, że pani poseł jeszcze chciałaby dopytać, jak rozumiem.

Poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję. Pani przewodnicząca, szanowni państwo, dopytywać może nie będę, natomiast chcę bardzo serdecznie podziękować panu dyrektorowi za przedstawienie materiału przygotowanego przez resort Ministerstwa Edukacji i Nauki na dzisiejsze posiedzenie Podkomisji. Sprawa jest ważna i przypomnę, że wiele razy ją omawialiśmy. Ostatnio takie większe spotkanie Podkomisji odbyło się na przełomie roku 2020 i roku obecnego, gdzie wówczas ministerstwo przedstawiło bardzo szczegółowe informacje.

Może tylko kolegom i koleżankom z Podkomisji przypomnę, do końca 2020 r. resort edukacji przeznaczył około miliarda złotych na wsparcie cyfrowe dla uczniów i nauczycieli. Szkolenia dla nauczycieli wówczas to 100 mln zł, zdalna szkoła to 367 mln na koniec 2020 r. Program wprowadzony przez pana ministra Czarnka 500 zł dla nauczycieli, jako wsparcie w prowadzeniu nauki zdalnej, na zakup najpotrzebniejszego sprzętu, to 300 mln zł, #OSEWyzwanie, to 30 mln zł, szkolne pakiety multimedialne 50 mln zł, sprzęt dla dzieci w pieczy zastępczej, bo o nich też pamiętamy to 130 mln zł. Aktywna tablica, która tutaj też była poruszana, to wówczas było 35 mln zł. Tylko przypomnę, że pod koniec 2020 r. mieliśmy, jeśli chodzi o e-podręczniki ponad 8500 interaktywnych materiałów, ponad 3200 scenariuszy lekcji, 107 programów nauczania, ponad 6,5 mln kont użytkowników korzystających i ponad 18 mln odsłon od września 2020 r. do dońca 2020 r., czyli to jest ubiegły rok szkolny, 60 tys. tabletów od NASK dla szkół w sieci OSE. Mówię to wszystko po to, żeby jeszcze zestawić pewne liczby.

Jeśli chodzi o cyfryzację szkół, to w 2020 r. ponad 90% szkół i placówek było z dostępem do szybkiego internetu, ponad 90%. Natomiast za rządów Platformy i PSL-u przypomnę, jak to wyglądało, bo to trzeba przypominać, 23% szkół i placówek z dostępem do internetu – większość szkół w Polsce wykluczona cyfrowo. Z programu Cyfrowa Szkoła za Platformy i PSL-u, 1,4% szkół, nawet nie 1,5% szkół korzystało z programu. Program, bagatela, kosztował 60 mln zł i był sztandarowym projektem Platformy i PSL-u w dziedzinie cyfryzacji polskich szkół. Nie wspomnę o tych laptopach obiecanych w 2008 r. przez pana Donalda Tuska, które czekały już w pociągach i miały być rozdane, rozdysponowane…

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Ja bym proponowała teraz, żebyśmy przeszli do formy merytorycznej.

Poseł Joanna Borowiak (PiS):

Pani przewodnicząca, proszę mi nie przerywać. Wiem, to jest bolesne, mam prawo jako członek Podkomisji do zabrania głosu. Czekałam cierpliwie, nikomu nie przerywałam. Również nie zauważyłam, że pani przewodnicząca…

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Przy okazji spóźniła się pani …

Poseł Joanna Borowiak (PiS):

Również nie zauważyłam, żeby pani przewodnicząca kogokolwiek recenzowała z posłów, więc uprzejmie panią proszę, aby pani również i mnie nie recenzowała. Już kończę.

Żaden z tych laptopów nie trafił do uczniów, mimo, że przypomnę państwu, przeszkolono również do tego programu „Darmowy laptop dla ucznia" rzesze nauczycieli. Sama jestem tym nauczycielem przeszkolonym, posiadającym certyfikaty. Tyle tylko, że moi uczniowie laptopów na oczy nie zobaczyli.

Teraz kilka właściwie próśb do pani przewodniczącej, aby pani przewodnicząca nie dopuszczała do takich sytuacji, że oto nasi goście, którzy przedstawiają nam materiały, dla nas bardzo ważne, chcemy o nich rozmawiać, byli dyscyplinowani przez posłów, członków Podkomisji. Ponieważ pani poseł Szumilas mówiła o savoir-vivre, czego wymaga i co zakłada. Otóż pani poseł, savoir-vivre parlamentarny z całą pewnością nie przewiduje czynienia uwag osobom oddelegowanym przez Ministerstwo Edukacji i Nauki i przez pana ministra do przedstawiania materiału. Uprzejmie bym panią prosiła, żebyście państwo i pani – w ogóle prośba do pani przewodniczącej Podkomisji – żebyście państwo nie kontestowali tego kto przedstawia nam materiały. Za każdym razem państwo dyscyplinujecie pana ministra, że powinien być obecny na wszystkich naszych posiedzeniach. Otóż tak nie jest, pan minister ma szalenie napięty kalendarz. Zresztą pani poseł Szumilas powinna pamiętać, jaki miała kalendarz, kiedy przez pewien czas pełniła tę jakże odpowiedzialną funkcję, chyba że pani kalendarz nie był tak zapełniony. Natomiast pan minister kieruje resortem i to on decyduje o tym kto wnioskowane przez niego materiały, tak jak pani powiedziała, przedstawia. Jest to moja ogromna prośba, ponieważ to nieco ośmiesza i deprecjonuje naszą Podkomisję, jeśli zaczynamy od tego, a dlaczego nie ma pana ministra. Już kiedyś państwo próbowaliście pana ministra wzywać na posiedzenie.

Mamy przedstawiony materiał i bardzo serdecznie dziękuję za tak bogaty w szczegóły, w dane, w konkrety materiał, bo to jest właściwie esencja tego, co powinniśmy dzisiaj usłyszeć. I za to szalenie dziękuję. Apel, rozmawiajmy o ważnych sprawach, macie państwo porównanie, którego dokonałam, które przybliżyłam. Idziemy w bardzo dobrym kierunku, szkoły mają dostęp do internetu, nie ma szkół wykluczonych i to nie jest tak, że 1,5% szkół, czy 23% szkół jest dziś z dostępem do internetu, bo to jest blisko 100% i rzeczywiście widać jak wielowątkowe są to działania, również skorelowane, tak jak powiedział pan dyrektor, z pracą innych resortów. Bardzo dziękuję za ten materiał i cieszę się, że mogłam uczestniczyć w tym dzisiejszym posiedzeniu. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Chciałam powiedzieć kilka rzeczy, po pierwsze, spóźniła się pani. Właściwie ta dyskusja i pytania posłów właśnie…

Poseł Joanna Borowiak (PiS):

Pani przewodnicząca, proszę mnie nie dyscyplinować, że się spóźniłam, miałam także inne parlamentarne … jak tylko mogłam, to przyszłam …

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Chciałam zauważyć, że to wy jesteście w tym mistrzami, widać to na posiedzeniach Sejmu.

Poseł Joanna Borowiak (PiS):

Proszę mnie nie dyscyplinować.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Pani mi przerwała, kiedy mówiłam. Jeżeli ma pani potrzebę, to pani udzielę głosu. Jest nas tak niewiele, że spokojnie może pani potem mieć jeszcze raz udzielony głos. Natomiast proszę mi nie przerywać, kiedy ja mówię.

Dyskusja zasadniczo się już praktycznie przetoczyła w momencie, w którym pani przyszła. Po drugie, jeżeli mamy rozmawiać o poważnych sprawach, to staraliśmy się tu rozmawiać z przedstawicielami ministerstwa bardzo merytorycznie i zadawaliśmy pytania dotyczące konkretnych spraw merytorycznych, a nie politycznych. Trzecia, nam nie chodzi o obecność pana ministra na wszystkich posiedzeniach, ale chcielibyśmy go zobaczyć chociaż raz na posiedzeniu. Zauważmy, że pan minister często pokazuje, że ma czas na różne inne sprawy, natomiast nie ma czasu właśnie na obecność na komisjach. Nie był tutaj fizycznie ani razu. Nie mówię już o podkomisjach, ale również na żadnej z komisji nie był.

Udzielam głosu w trybie ad vocem, ponieważ zgłaszała się pani minister Szumilas.

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, nie będę się wdawała w debatę polityczną i tutaj nie będę się zniżała do takiego poziomu, jaki zaprezentowała pani poseł. Tylko przypomnę, że po pierwsze, parlament sprawuje funkcję kontrolną nad rządem i obowiązkiem ministrów jest uczestniczenie w komisji. Ja to nazwałam savoir-vivrem, mam do czynienia z tym pierwszy raz, a nie jest to moja pierwsza kadencja. W ubiegłym tygodniu minęło 20 lat od momentu, kiedy odbyły się wybory do parlamentu, w których startowałam po raz pierwszy i przez te 20 lat pracy w parlamencie nie spotkałam się z takim lekceważeniem komisji przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Będę o tym mówić na każdej komisji, bo to nie chodzi o lekceważenie mnie, jako posła czy komisji, jako organu parlamentu, ale lekceważenie tych wszystkich, którzy z nadzieją patrzą na parlament, z nadzieją, że tutaj odbędą się merytoryczne dyskusje i że te merytoryczne dyskusje będą prowadzone również przez ministra edukacji. Ludzie, nauczyciele, rodzice, samorządy oczekują obecności ministra edukacji na podkomisji, bo to są jego obowiązki. Tyle na temat dyscyplinowania czy nie dyscyplinowania różnych osób. Minister nie jest ponad parlamentem, parlament sprawuje kontrolę nad ministrem. Jeżeli pani tego nie wie, proszę przeczytać konstytucję i ustawy z tym związane.

Jedna rzecz, oczywiście my możemy się, nie chcę być złośliwa, ale ostatnio pan minister mówił, że ludzie żyją od miliardów lat na Ziemi. Możemy się cofać i patrzeć na to co się działo 10 temu, 20 lat temu, 50 czy ileś tam miliardów lat temu, ale życie idzie do przodu, inne są warunki finansowe, inna jest rzeczywistość wokół nas, inne są pieniądze. Dzisiaj, my tu jako posłowie jesteśmy zobowiązani do tego, żeby odnosić się do realiów dzisiejszego świata. Dzisiaj nauczyciele, rodzice i uczniowie w szkołach na co dzień zmagają się z problemami, które państwo bagatelizujecie.

Pani poseł powiedziała, że zasługą tego rządu jest miliard złotych na sprzęt komputerowy w szkołach przez 6 lat, ale nie przypomniała o tym, że Telewizja Polska dostaje 2 mld zł corocznie. Szkół mamy 20 tys., uczniów mamy prawie 5 mln, 600 tys. nauczycieli, i pani się chwali tym, że oni dzisiaj dostali za waszych rządów miliard złotych. Proszę policzyć, ile pieniędzy zostało zmarnowanych przez bezsensowną propagandę. Słuchałam wystąpienia pana dyrektora departamentu i on nie odpowiedział na moje pytania. Nie odpowiedział na to, co się zdarzyło w szkołach, tylko mówił o tym, ile projektów, propagandowych, ile promocyjnych wykonało ministerstwo. Nam nie chodzi o propagandę i promocję. Nam chodzi o to, żeby w polskiej szkole, polski uczeń miał dostęp do internetu, do nauczyciela informatyki, nie był przeciążony, mógł spokojnie pracować, a rodzice, żeby nie martwili się o to, że uczniów czeka następny lockdown i będą odcięci od szkół. I o tym tu chcemy rozmawiać. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Jeszcze zgłosił się pan przedstawiciel…

Poseł Joanna Borowiak (PiS):

Prosiłam o ad vocem, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Zacytuję pana Terleckiego, „nie ma advocem do ad vocem".

Poseł Joanna Borowiak (PiS):

Pani powiedziała przed chwilą, że udzieli mi pani głosu, więc poproszę.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Tak, udzielę.

Poseł Joanna Borowiak (PiS):

To poproszę.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Ponieważ chciał jeszcze przedstawiciel ministerstwa i jest pani, która się jeszcze nie wypowiadała spośród gości, która się chce wypowiedzieć, to jak będziemy mieli okazję, potem udzielę pani głosu i potem poproszę jeszcze raz ministerstwo, bo chciało zabrać głos.

Poseł Joanna Borowiak (PiS):

Przypomnę tylko procedowanie, w pierwszej kolejności wypowiadają się posłowie. Ja tylko przypomnę pani przewodniczącej.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

A ja przypomnę, że pani się spóźniła na tą część, gdzie posłowie mieli pierwszeństwo, już udzieliłam wcześniej głosu gościom, którzy nie chcieli wtedy skorzystać z tej okazji.

Czy mogę prosić gościa, żeby zabrała pani głos. Ministerstwo też samo się zgłaszało i pani poseł też udzielę głosu.

Specjalistka ds. Otwartej Edukacji i Rzecznictwa w Fundacji Centrum Cyfrowe Anahita Razrei:

Dziękuję. Szanowni państwo, nazywam się Anahita Razrei, jestem specjalistką do spraw edukacji i rzecznictwa w Fundacji Centrum Cyfrowe. Chciałabym zadać konkretne dwa pytania, nie wdając się w żadne polityczne spory. Udało mi się zalogować na platformę i chciałam zapytać, czy państwo będziecie, ponieważ nie jestem nauczycielem, czy będzie jakiś sposób kontrolowania, czy w ogóle sprawdzania treści, które są tworzone na tej platformie? Ponieważ rozumiem, że jeżeli ja mogę się zalogować, to każdy chyba będzie mógł to uczynić i tworzyć te materiały edukacyjne.

Drugie pytanie jest, bo wspominał pan o tym, że wszystkie materiały są dostępne na otwartych licencjach, jakie to są dokładne licencje? Czy to jest tak, że każdy rzeczywiście będzie mógł je wykorzystywać, zmieniać, drukować i wykorzystywać wtórnie, więc jakie dokładnie to są te otwarte licencje?

Kolejne pytanie jest, czy będą prowadzone szkolenia dla nauczycieli z korzystania z tej platformy, ale czy też nauczyciele będą mogli podwyższyć swoje kompetencje cyfrowe poprzez tę platformę? Czy jest to w planach, czy w zamyśle tej platformy? Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Teraz zgłaszał się pan przedstawiciel ministerstwa, więc prosiłabym, żeby pan wypowiedział się, bo być może będzie do tego pytanie następne ze strony jeszcze posłów czy gości.

Zastępca dyrektora Departamentu Programów Nauczania i Podręczników MEiN Tomasz Kulasa:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Zaczynając odpowiedź, to tak, jeżeli chodzi o to co pani poseł powiedziała, to chciałem właśnie zaznaczyć, że nasze planowane działania dotyczące chociażby rozwijania umiejętności cyfrowej nauczycieli czy doposażenia w sprzęt, to są właśnie wynikiem analiz tego, jaka jest sytuacja w szkołach, że zauważyliśmy, że nauczyciele wymagają wsparcia w zakresie rozwijania umiejętności metodycznych, prowadzenia zajęć z wykorzystaniem umiejętności cyfrowych znacznie bardziej niż jeżeli chodzi o takie podstawowe umiejętności cyfrowe. Tak samo widzimy jeszcze potrzebę doposażania szkół w sprzęt i m.in. właśnie te programy, o których mówiłem, są na to odpowiedzią. Chciałem jeszcze zaznaczyć, że ten miliard złotych, o którym jest

mowa w naszej informacji, to on dotyczy tylko roku 2020. Nie ostatnich sześciu lat, tylko właśnie roku 2020.

Jeżeli chodzi o treści na platformie, to wygląda w ten sposób, wszystkie treści dostępne publicznie dla użytkownika, to są materiały zweryfikowane przez Ośrodek Rozwoju Edukacji, przez ekspertów Ośrodka Rozwoju Edukacji pod kątem zgodności z podstawą programową i innymi wymaganiami, które określaliśmy dla tworzonych materiałów przez beneficjentów. Natomiast, tak jak pani powiedziała, na platformie mogą sobie założyć konto nie tylko uczniowie, nauczyciele, ale też i osoby z zewnątrz, a to co tworzy użytkownik zalogowany, materiały, które tworzy, one nie są dostępne publicznie dla wszystkich, tylko dla osób, z którymi ta osoba współpracuje. W ten sposób właśnie odbywa się ta kontrola treści, więc tylko te materiały utworzone przez beneficjentów w ramach projektów konkursowych, zatwierdzone i zrecenzowane przez ekspertów Ośrodka Rozwoju Edukacji, one są dostępne publicznie na platformie dla wszystkich użytkowników. Pozostałe treści tworzone przez użytkowników dostępne są albo dla tego użytkownika, albo dla osoby, z którą ten użytkownik pracuje, czyli np. nauczyciel z uczniami.

Jeżeli chodzi o kwestię otwartych licencji, to szczegółowo na to pytanie pani nie odpowiem, dokładnie która, jak gdyby ile materiału z danej wersji licencji stworzonych jest dostępnych. Natomiast co do zasady, każdy materiał dostępny publicznie, czyli ten z otwartego zasobu, może być pobierany, zapisywany na dysku lokalnym w formie pdf-u i użytkownik platformy może go modyfikować, rozbudowywać, skracać, w zależności od swoich potrzeb. Oprócz tego, też wiemy, że inne podmioty wykorzystują nasze materiały w ramach swoich prowadzonych zajęć i my zazwyczaj na takie wykorzystywanie materiałów – oczywiście przy zaznaczeniu, że to są materiały z platformy, że to są materiały udostępniane przez nas – zgadzamy się, że mogą być przez inne osoby wykorzystywane.

Jeżeli pani chce szczegółowe zestawienie odnośnie do rodzajów licencji i tego, ile materiałów, na jakie licencje są tworzone, to możemy taką informację przygotować, ale to już poprosimy o kontakt.

Jeżeli chodzi o kwestie właśnie szkolenia dla nauczycieli i wkomponowanie platformy. W realizowanie platformy w realizowane przez nas działania, to tutaj właśnie one oprócz tego, że są zamieszczone, platforma jest osadzona w projektach szkoleniowych dla nauczycieli. Obecnie to są już dwa, o których wspominałem, czyli „Lekcja: Enter” i projekt realizowany przez ORE. Platforma umożliwia również prowadzenie szkoleń z jej wykorzystaniem, czyli nie tylko dzieci mogą się uczyć o tym w jaki sposób z nią pracować, ale i też szkolenia odbywają się przez platformę. Również staramy się promować platformę, wykorzystując ją w różnego rodzaju konkursach, które ogłaszamy dla nauczycieli i uczniów.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Dziękuję bardzo. Myślę, że Podkomisja jest takim miejscem, że wszyscy możemy rozmawiać tak długo jak mamy ochotę. Zapraszam panią Borowiak do wypowiedzi, może też zadania jeszcze pytania ministerstwu.

Poseł Joanna Borowiak (PiS):

Pani przewodnicząca, cóż, widzę, że tam, gdzie kończą się argumenty, zaczynają się emocje. Uprzejma prośba moja do pani, żeby pani mnie nie dyscyplinowała. Pani przewodnicząca, rozumiem, że dla pani jest to niewygodne, że przyszłam na tę Podkomisję. Rozumiem, że następnym razem – taka sugestia pani przewodniczącej – lepiej nie przyjść wcale, jeśli ktoś ma się spóźnić. Otóż, tak jak powiedziałam, wykonywałam inne obowiązki, przyszłam osiem minut po rozpoczęciu Podkomisji, kiedy to pan dyrektor przedstawiał ten materiał.

Pani przewodnicząca, jeśli pani ma kogoś dyscyplinować, to może swego kolegę klubowego, który podpisał się na liście, a jest nieobecny. Może niech pani spojrzy jednak w tę stronę, sama pani ten temat wywołała, lepiej byłoby, żeby pani tak nie traktowała swoich koleżanek i kolegów z Podkomisji, bo rzeczywiście być może zaczniemy ją po prostu omijać.

Druga sprawa, do pani poseł Szumilas. Pani minister, rozumiem, że dane liczbowe, które przedstawiłam, pani je nazwała bezsensowną propagandą, bo te dane są dla państwa bolesne. Pamiętam te dyskusje na przełomie roku na Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży, bo wtedy działo się to na komisji, nie na podkomisji, pamiętam państwa wzburzenie i zbulwersowanie, kiedy pan minister Czarnek przedstawił te konkretne, jakże niewygodne i nieprzychylne dla państwa dane. Naprawdę nic na to nie poradzę, że potrafimy pracować i że działamy lepiej. Państwo zlikwidowaliście blisko 2000 szkół, szkoły były za waszych rządów wykluczone cyfrowo. Zmarnotrawiliście ogromne pieniądze, już nie będę do tego wracała, bo naprawdę…

Pani poseł, proszę się nie upierać, konkretne dane, to nie jest bezsensowna propaganda. Mamy konkretne osiągnięcia, reagujemy na potrzeby i na pytania, na postulaty środowiska rodziców, nauczycieli, uczniów, to wszystko się dzieje. Naprawdę rozumiem, że kiedy jesteście państwo zdenerwowani tym, że w zderzeniu z waszymi ośmioletnimi działaniami nasze działania po prostu są zupełnie inne i przyczyniają się do rozwoju polskiej szkoły i polskiej edukacji. Jest mi tylko po prostu przykro, że próbujecie państwo za każdym razem dezawuować i posługiwać się sloganami, za którymi nic się tak naprawdę nie kryje, bo to nie jest dyskusja merytoryczna. To tyle.

Prośba do pani przewodniczącej, aby rzeczywiście może inaczej trochę podchodzić do tych wszystkich kwestii, bo jeśli pani będzie nas tak rozliczała, to doskonale pani wie i sama pani pracuje nie tylko w jednej komisji, że jak się zaczniemy tak rozliczać, to pewnie trzeba będzie z pewnych komisji zrezygnować. Być może zostanie pani sama ze swoimi koleżankami i kolegami w Podkomisji. Chyba, że pani o to chodzi, żeby nie mówić tego, co jest ważne, żeby nie zwracać uwagi. Przypomnę tylko, że jestem pełnoprawnym posłem, bazując na tym co mówiła pani poseł Szumilas, i naprawdę proszę mi nie odbierać moich praw, bo staram się swoje obowiązki wypełniać należycie.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Nie będę mówić kto podnosi tutaj emocje. Jeszcze pan poseł się zgłaszał do głosu. Proszę bardzo.

Poseł Władysław Kurowski (PiS):

Pani przewodnicząca, właśnie chyba te działania prorozwojowe w naszej edukacji nas zebrały na tej Podkomisji i myślę, że to się faktycznie dzieje w dzisiejszej polskiej rzeczywistości. Natomiast uzupełniając swoją wypowiedź, to myślę, że trzeba mieć też świadomość tego, że prowadzenie szkół jest zadaniem własnym samorządów, w związku z tym i konsekwencje za tym idące, czyli zabezpieczenie sprzętowe, również leży po stronie samorządów, co do zabezpieczenia pod kątem realizacji podstawy programowej. Oczywiście trzeba mieć świadomość tego, że niektóre działania są na tyle kosztowne, że trudno jest udźwignąć samym samorządom te zakupy, np. o których mówimy, w związku z tym tutaj widzimy znaczącą pomoc rządu w tej materii. Za to wszystko należy się podziękowanie rządowi polskiemu.

Natomiast chcę powiedzieć i podziękować również samorządowcom, samorządom, radom gmin, wójtom, burmistrzom za to, że dbają o materię polskiej edukacji. Dosyć często jestem wśród samorządowców i też w szkołach, i chcę powiedzieć, że przynajmniej w obszarze, gdzie funkcjonuję, czyli na południu Polski, szkoły wyglądają pięknie. Naprawdę. Samorządowcy twierdzą oczywiście, że chętnie przyjmą każde środki, które są z budżetu państwa. Natomiast sami wiedzą, że inwestowanie w edukację, to nie jest coś gorszego aniżeli inwestowanie w infrastrukturę drogową czy wodnokanalizacyjną, bo to widać od razu, ale jest tak samo ważny aspekt inwestycji na przyszłość. I to robią faktycznie. Polskie szkoły są coraz piękniejsze i również dosprzętowione nie tylko ze środków rządowych, ale również i tych samorządowych. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Dziękuję bardzo za ten głos. Zamykam dyskusję. Nie było żadnych wniosków, żadnych uwag. Stwierdzam, że porządek dzienny został wyczerpany. Zamykam posiedzenie.

Dziękuję państwu bardzo z ministerstwa za przybycie, dziękuję posłom obecnym na sali. Dziękuję i gościom oczywiście.